

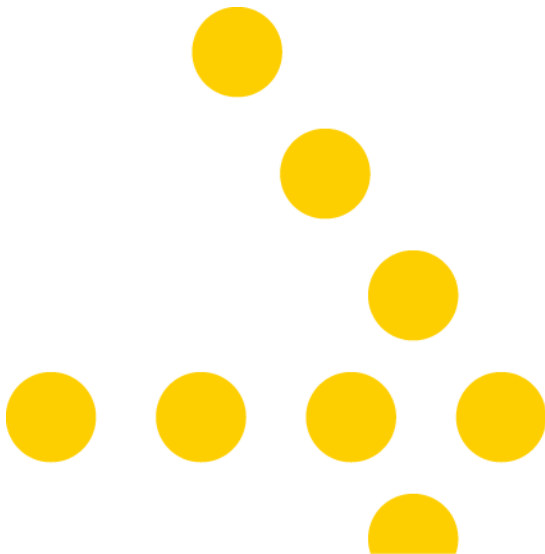

Stichting Pensioenfonds SABIC (SPF)

Resultaten deelnemersonderzoek 2011

Actieven

27 december 2011

Inhoud

- Profiel respondenten Pagina 5 & 6
- Pensioenbewustzijn Pagina 7 t/m 26
- Vertrouwen in het pensioenfonds Pagina 27 t/m 34
- Communicatiemiddelen Pagina 35 t/m 68

Algemeen

- 354 respondenten, response rate = 18,6%
- Sommige vragen hoeven niet door alle respondenten te worden ingevuld (Bijv. bij indien nee → ga naar vraag X). Indien het aantal respondenten minder is dan 354, dan is dit bij de desbetreffende vraag aangegeven (aantal respondenten is uitgedrukt als 'n').
- Percentages zijn afgerond naar gehele procenten.
- Dit onderzoeksrapport zet de resultaten van 2011, waar mogelijk, af tegen de meting van 2010 (n=407), 2009 (n=582) en een benchmark van acht pensioenfondsen uit de petrochemie.

Profiel respondenten

Leeftijd respondenten

Leeftijd	2010	2011
30 jaar of jonger	7%	7%
Tussen 31 en 40 jaar	14%	19%
Tussen 41 en 54 jaar	52%	46%
Tussen 55 en 59 jaar	18%	21%
60 jaar of ouder	9%	7%

Profiel respondenten

Hoe lang bent u in dienst bij SABIC?

Dienstjaren	2010	2011
Minder dan 3 jaar	8%	13%
Tussen de 3 en 10 jaar	22%	22%
Langer dan 10 jaar	70%	65%

Vraag 1: Bent u geïnteresseerd in uw pensioen?

	2010	2011
Nee, maar ik ga ervan uit dat het goed zit	3%	2%
Nee, ik vind het veel te ingewikkeld	2%	2%
Nee, mijn pensioen is nog ver weg	3%	4%
Nee, maar ik zou me daar eigenlijk veel meer in willen verdiepen	6%	5%
Ik ben matig geïnteresseerd	13%	12%
Ja, ik ben geïnteresseerd in mijn pensioen	45%	44%
Ja, ik ben zeer geïnteresseerd in mijn pensioen	28%	31%

Pensioenbewustzijn

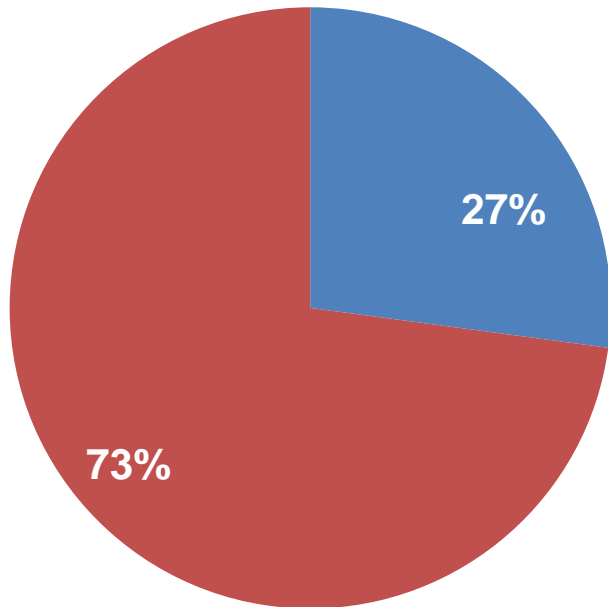

Vraag 2: Wat doet u met post die u ontvangt van SPF?

	2010	2011	Benchmark
Die lees ik direct goed door	35%	47%	31%
Die lees ik direct, op hoofdlijnen	54%	47%	60%
Die lees ik niet, maar bewaar ik wel	10%	6%	9%
Die lees ik niet en gooi ik weg	1%	0%	0%

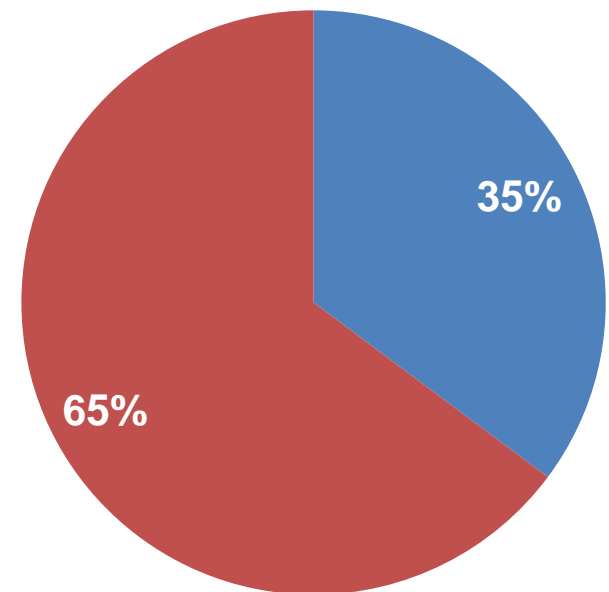

Vraag 3: Wanneer verwacht u met pensioen te gaan?

2011

- Geen idee. Ik denk er nog niet over na
- Ik heb een bepaalde leeftijd in gedachten

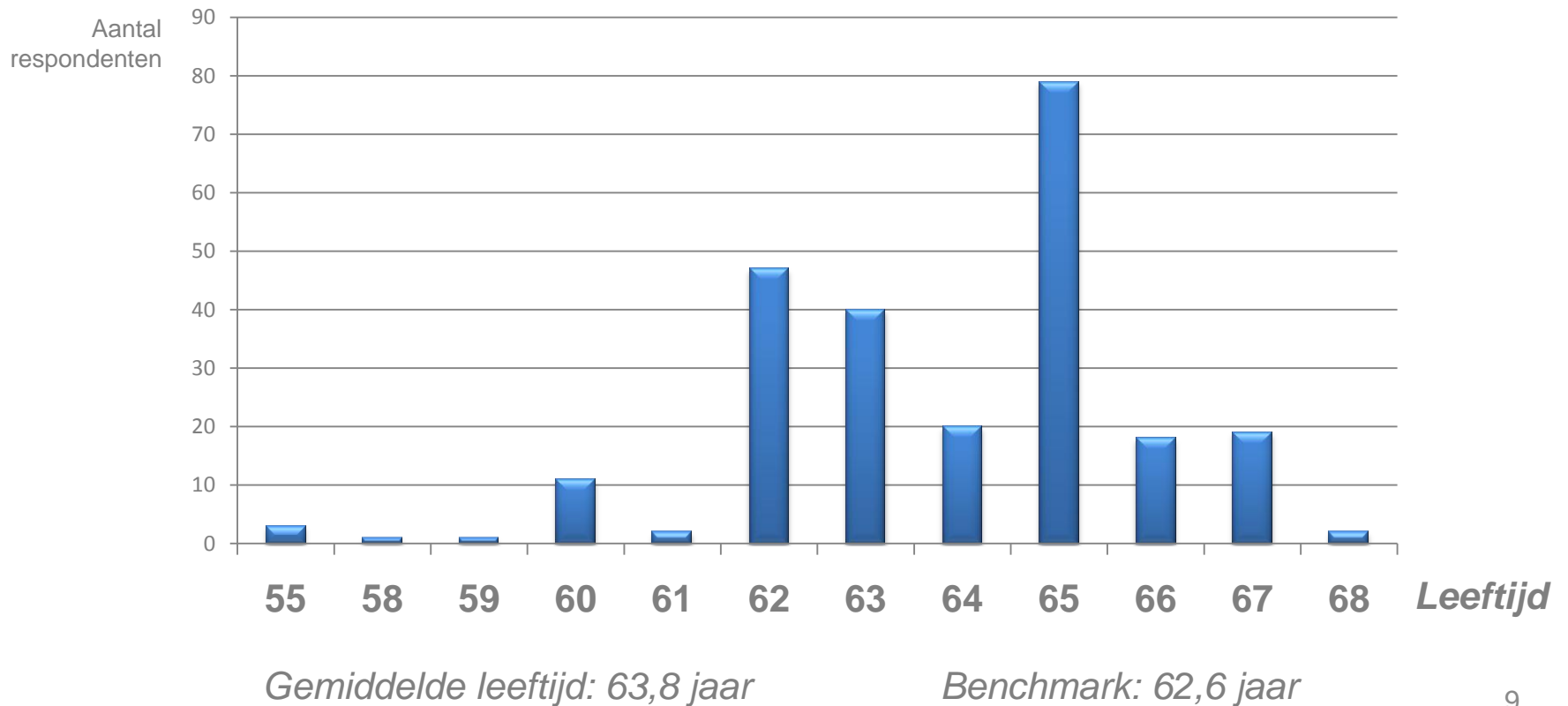

Benchmark

Pensioenbewustzijn

Ik heb een bepaalde leeftijd in gedachten, namelijk:
(n=243)

Vraag 4: Weet u op hoeveel pensioen u straks kunt rekenen?

	2009	2010	2011	Benchmark
Ik weet precies wat ik aan pensioen opbouw	19%	14%	15%	17%
Ik ken mijn pensioensituatie op hoofdlijnen	41%	44%	57%	41%
Ik weet niet goed wat ik opbouw	16%	14%	28%	13%
Ik weet niet goed wat ik opbouw, ik zou daar eigenlijk meer over willen of moeten weten	21%	25%	-	27%
Ik weet niet goed wat ik opbouw, ik vind het op dit moment niet zo belangrijk	3%	3%	-	2%

Indien 'ik weet niet wat ik opbouw' (n=98)

Vraag 4b: Hoe komt het dat u dat niet weet en wat hebt u eraan gedaan om het te weten te komen?

De genoemde redenen in de open antwoorden zijn in te delen in diverse clusters:

1. Het is er nog niet van gekomen (24x)
2. Het pensioenlandschap verandert / brokkelt af (21x)
3. Mijn pensioen is nog ver weg (20x)
4. Het is te complex / moeilijk (13x)
5. Het missen van totaaloverzicht van meerdere pensioenen (6x)

Het volledige overzicht is te vinden in de bijlage

Pensioenbewustzijn

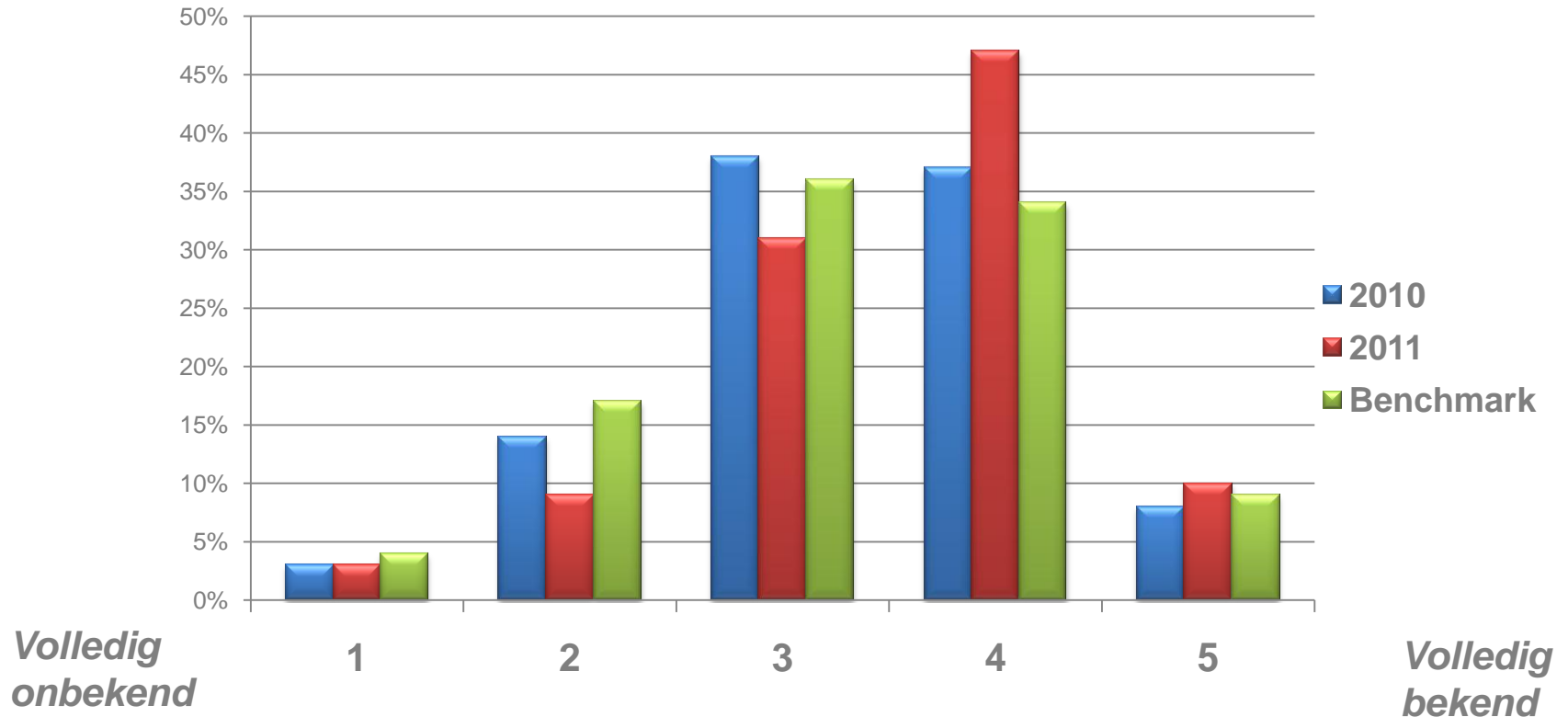
 Weet u op hoeveel pensioen u straks kunt rekenen?

Gesegmenteerd naar leeftijd (2011)

	≤ 30 jr <i>n</i> = 25	31 t/m 40 jr <i>n</i> = 68	41 t/m 54 jr <i>n</i> = 163	55 t/m 59 jr <i>n</i> = 74	≥ 60 jr <i>n</i> = 24
Ik weet precies wat ik aan pensioen opbouw	0%	1%	13%	35%	25%
Ik ken mijn pensioensituatie op hoofdlijnen	44%	56%	60%	53%	63%
Ik weet niet goed wat ik opbouw	56%	43%	24%	12%	12%

Vraag 5: In hoeverre bent u bekend met uw pensioenregeling? (1 = volledig onbekend, 5 = volledig bekend)

Vraag 6: Kunt u aangeven welke onderdelen van de pensioenregeling u kent? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

	2011
Ik weet dat mijn pensioenopbouw gebeurt in een middelloonregeling	83%
Ik weet dat de jaarlijkse pensioenopbouw 2,1% bedraagt	63%
Ik weet dat mijn pensioen vanaf 1 januari 2012 berekend wordt met een pensioen(reken)leeftijd van 66 jaar	68%
Ik weet dat de toeslagverlening (indexatie) voorwaardelijk is (dus niet gegarandeerd)	63%
Ik weet wat wordt bedoeld met 'Voorwaardelijke pensioen' (ook wel versleeprechten genoemd).	16%

Pensioenbewustzijn

Vervolg

Kunt u aangeven welke onderdelen van de pensioenregeling u kent? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

	2010	2011	Benchmark
Ouderdomspensioen	90%	51%	80%
Partnerpensioen	70%	63%	67%
Wezenpensioen	37%	49%	43%
Arbeidsongeschiktheidspensioen	14%	21%	31%
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	10%	16%	17%
Geen van bovenstaande	-	7%	-

Pensioenbewustzijn

Kunt u aangeven welke onderdelen van de pensioenregeling u kent? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

Gesegmenteerd naar leeftijd (2011)

	Totaal <i>n = 354</i>	≤ 30 jr <i>n = 25</i>	31 t/m 40 jr <i>n = 68</i>	41 t/m 54 jr <i>n = 163</i>	55 t/m 59 jr <i>n = 74</i>	≥ 60 jr <i>n = 24</i>
Ik weet dat mijn pensioenopbouw gebeurt in een middelloonregeling	83%	52%	81%	87%	91%	71%
Ik weet dat de jaarlijkse pensioenopbouw 2,1% bedraagt	63%	32%	54%	64%	76%	79%
Ik weet dat mijn pensioen vanaf 1 januari 2012 berekend wordt met een pensioen(reken)leeftijd van 66 jaar	68%	44%	60%	74%	74%	54%
Ik weet dat de toeslagverlening (indexatie) voorwaardelijk is (dus niet gegarandeerd)	63%	40%	47%	68%	73%	71%
Ik weet wat wordt bedoeld met 'Voorwaardelijke pensioen' (ook wel versleeprechten genoemd).	16%	8%	7%	17%	23%	21%

Pensioenbewustzijn

Vervolg

Kunt u aangeven welke onderdelen van de pensioenregeling u kent? (meerdere antwoorden mogelijk)

Gesegmenteerd naar leeftijd (2011)

	Totaal <i>n</i> =354	≤ 30 jr <i>n</i> =25	31 t/m 40 jr <i>n</i> =68	41 t/m 54 jr <i>n</i> =163	55 t/m 59 jr <i>n</i> =74	≥ 60 jr <i>n</i> =24
Ouderdompensioen	51%	24%	35%	55%	65%	54%
Partnerpensioen	63%	56%	50%	64%	76%	62%
Wezenpensioen	49%	28%	38%	54%	57%	38%
Arbeidsongeschiktheids- pensioen	21%	21%	13%	20%	34%	8%
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	16%	8%	6%	20%	22%	8%
Geen van bovenstaande	7%	16%	10%	6%	1%	8%

Vraag 7: Welke keuzemogelijkheden binnen de pensioenregeling kent u? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

	2010	2011	Benchmark
Waardeoverdracht	47%	62%	56%
Vrijwillig PensioenSparen (VPS)	38%	53%	-
Vervroeging van de pensioendatum	16%	43%	46%
Deeltijdpensioen	20%	29%	19%
Uitruil partnerpensioen	21%	23%	25%
Variatie in de pensioenuitkering	21%	23%	36%
Geen van bovenstaande	-	18%	-

Welke keuzemogelijkheden binnen de pensioenregeling kent u? (meerdere antwoorden mogelijk)

Gesegmenteerd naar leeftijd (2011)

	Totaal n = 354	≤ 30 jr n = 25	31 t/m 40 jr n = 68	41 t/m 54 jr n = 163	55 t/m 59 jr n = 74	≥ 60 jr n = 24
Waardeoverdracht	62%	84%	75%	58%	61%	38%
VPS	53%	40%	47%	51%	70%	50%
Vervroeging pensioendatum	43%	36%	19%	42%	66%	54%
Deeltijdpensioen	29%	24%	13%	27%	47%	33%
Uitruil partnerpensioen	23%	12%	15%	23%	31%	33%
Variatie in de pensioenuitkering	23%	16%	4%	20%	42%	50%
Geen van bovenstaande	18%	16%	21%	19%	14%	21%

Vraag 8: Welke gebeurtenissen in uw privé- of werksituatie hebben volgens u invloed op uw pensioensituatie?

(meerdere antwoorden mogelijk)

	2010	2011	Benchmark
Trouwen	64%	69%	59%
Kinderen krijgen	38%	44%	40%
Scheiden	79%	80%	73%
Een huis kopen	8%	6%	7%
Meer gaan verdienen	73%	77%	74%
Overlijden van uw partner, terwijl u gehuwd bent	67%	70%	60%
Overlijden van uw ex-partner (nadat u gescheiden bent)	34%	40%	32%
Parttime gaan werken	77%	79%	73%
Een bonus ontvangen	12%	12%	7%
Ontslag nemen of krijgen	80%	78%	83%
Geen van bovenstaande	-	3%	-

..... Vraag 9: In de pensioenregeling van SPF loopt u risico's. Kunt u aangeven welke risico's u kent?
(meerdere antwoorden mogelijk)

	2011
Toeslagverlening (indexatie van mijn pensioenopbouw) vindt alleen plaats als de financiële toestand van SPF dat toelaat	69%
De financiële situatie van SPF kan er toe leiden dat er gekort wordt op wat er 'in uw pensioenpot zit' (de opgebouwde pensioenaanspraken)	72%
Als de pensioenregeling zo duur wordt dat de premie ontoereikend is, gaat u mogelijk jaarlijks minder pensioen opbouwen (korting op de toekomstige jaaropbouw)	71%
Geen van bovenstaande	10%

Vraag 10: Heeft u vertrouwen in SPF?

	2010	2011	Benchmark
Ja, ik heb er vertrouwen in dat SPF mijn belangen goed en professioneel behartigt	81%	82%	79%
Nee, ik heb weinig vertrouwen in SPF	6%	6%	7%
Geen mening. Ik weet niet zo goed wat SPF doet	13%	12%	14%

Vertrouwen in het pensioenfonds

Indien geen vertrouwen

Vraag 10b: Hoe kan SPF uw vertrouwen verbeteren?

	2010 <i>n=24</i>	2011 <i>n=20</i>
Mij meer inzicht bieden in wat SPF (voor mij) doet	4%	5%
Mij beter informeren via de site en andere communicatiemiddelen	4%	-
De financiële resultaten / positie van SPF verbeteren	29%	55%
Meer openheid geven over de mogelijke gevolgen en risico's van alle recente ontwikkelingen voor mijn pensioen	38%	20%
Anders	25%	20%

Vertrouwen in het pensioenfonds

Vervolg 10b

Hoe kan SPF uw vertrouwen verbeteren?

Anders, namelijk:

- Belangen van anderen behartigen
- Persoonlijke uitleg / mogelijkheid tot vragen stellen
- Betere financiële resultaten

Vraag 11: Maakt u zich weleens zorgen over de financiële situatie van SPF en daarmee ook over uw toekomstig pensioen?

	2010	2011	Benchmark
Ja	73%	77%	63%
Nee	27%	23%	37%

Vertrouwen in het pensioenfonds

Indien zorgen

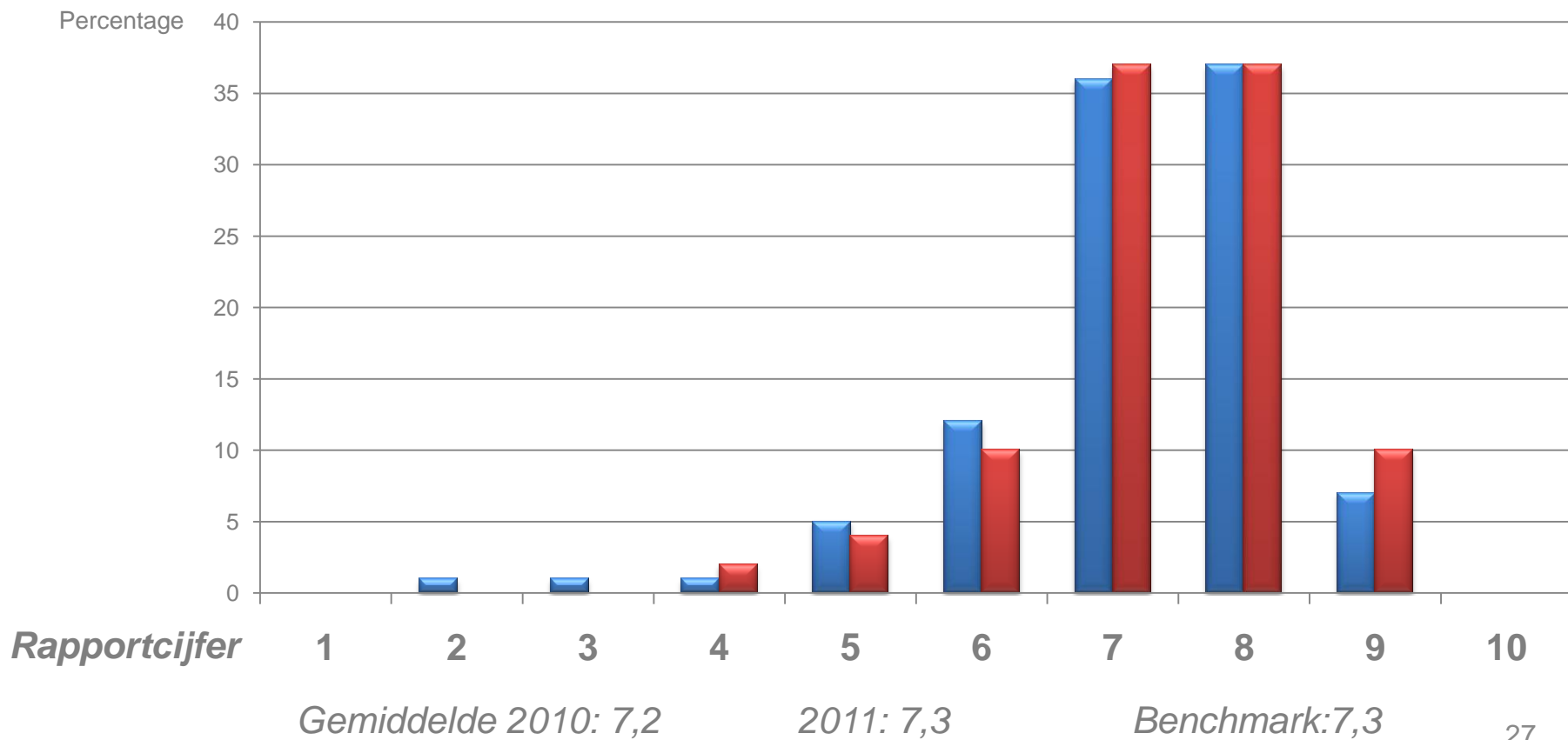
Vraag 11b: Welke zorgen heeft u?

	2010 <i>n=296</i>	2011 <i>n=272</i>	Benchmark
Dat mijn pensioen straks niet wordt uitgekeerd	8%	11%	9%
Dat ik straks minder pensioen krijg uitgekeerd dan nu wordt toegezegd	77%	74%	72%
Dat mijn pensioen niet jaarlijks wordt verhoogd (uitblijven van indexatie/toeslagverlening)	15%	15%	19%

Vertrouwen in het pensioenfonds

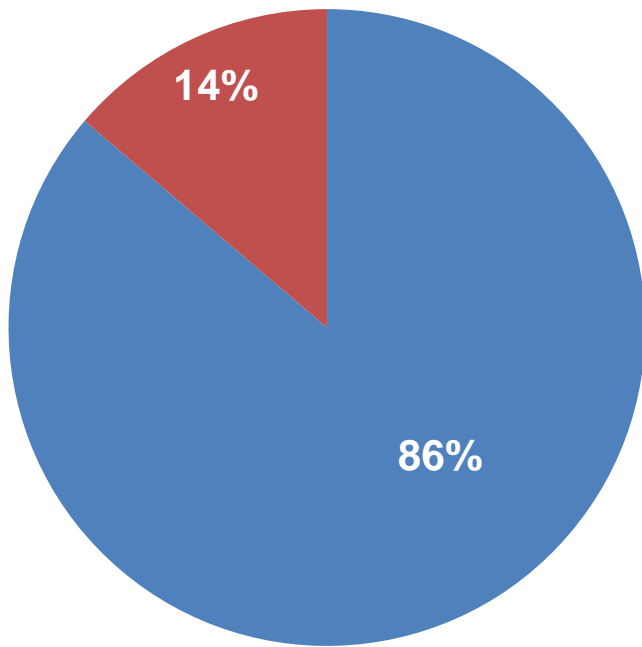

Vraag 12: Welk rapportcijfer geeft u SPF in het algemeen?

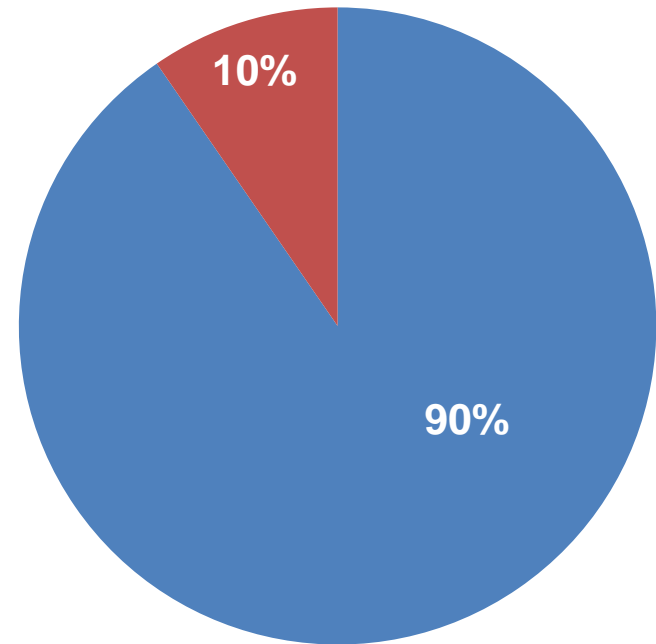

Vraag 13: Vindt u dat u voldoende wordt geïnformeerd vanuit SPF?

2010

■ Ja
■ Nee

2011

Indien 'nee' bij vraag 13

Vraag 13b: Waarover zou u meer / beter geïnformeerd willen worden? (meerdere antwoorden mogelijk)

	2010 <i>n=56</i>	2011 <i>n=34</i>
Pensioen in het algemeen	54%	56%
De (onderdelen van de) pensioenregeling	57%	38%
Mijn persoonlijke pensioensituatie	80%	74%
Mijn keuzemogelijkheden	50%	53%
(De financiële situatie van) SPF	54%	41%
Over wat er met mijn pensioen gebeurt bij veranderingen in mijn werk- of privésituatie	45%	38%

Vervolg 13b

Waarover zou u meer / beter geïnformeerd willen worden?
(meerdere antwoorden mogelijk)

	2010 <i>n=56</i>	2011 <i>n=34</i>
De onzekerheden in de pensioenregeling en de risico's die ik daardoor liep	-	53%
De risicohouding van het bestuur	-	53%
Geen van bovenstaande	-	3%

Indien 'nee' bij vraag 13

Vraag 13c: Hoe zou u meer/beter geïnformeerd willen worden?

	2010 <i>n=56</i>	2011 <i>n=34</i>
Bij voorkeur schriftelijk (brieven, brochures etc.)	41%	35%
Bij voorkeur via teksten op de website	14%	3%
Bij voorkeur via instructievideo's op de website	-	6%
Bij voorkeur middels bijeenkomsten	9%	12%
Bij voorkeur middels een persoonlijk gesprek	36%	44%

Vraag 14: Als u een vraag heeft over uw pensioen, tot wie richt u zich in eerste instantie?

	2010	2011	Benchmark
Mijn leidinggevende	1%	1%	2%
Een collega	17%	15%	18%
De website van SPF	42%	44%	24%
HR of HR Service Center	30%	27%	27%
De vakbond	-	4%	-
Iemand uit mijn privé-omgeving	5%	4%	3%
Een financieel adviseur	3%	3%	3%
Anders	2%	2%	7%

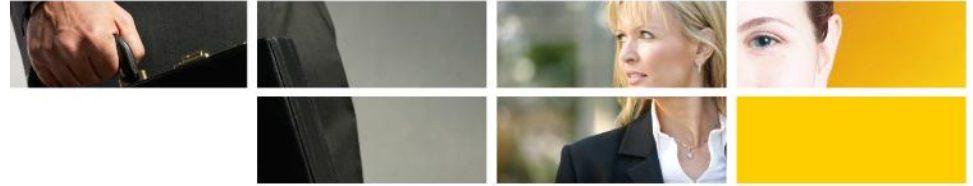
Vervolg vraag 14

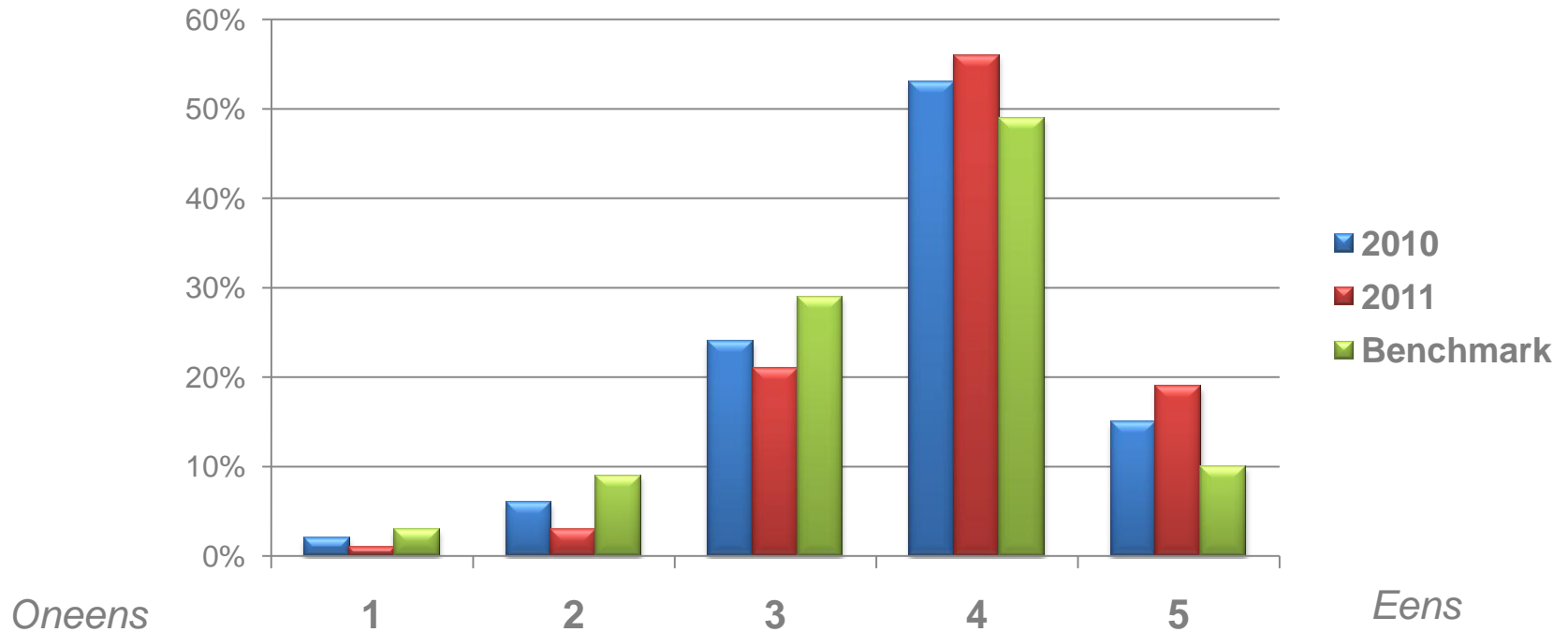
Als u een vraag heeft over uw pensioen, tot wie richt u zich in eerste instantie?

Anders, namelijk:

- Collega die deel uitmaakt van het pensioen fonds
- DPS in Heerlen
- Een vriendin die bij SPF werkt
- Helpdesk DSM pensioenfonds
- Ik heb zelf veel kennis over pensioen
- Internet
- Lid bestuur SPF
- Tot niemand

Vraag 15: Over het algemeen is de communicatie van SPF over mijn pensioen begrijpelijk (1=*oneens*, 5=*eens*)

Vraag 16: Heeft u het afgelopen jaar uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO) van SPF gelezen?

	2011
Ja, helemaal	42%
Ja, maar alleen op hoofdlijnen	45%
Nee	6%
Nee, want ik ben kort in dienst, waardoor ik nog geen UPO heb ontvangen	5%
Weet ik niet	2%

Heeft u het afgelopen jaar uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO) van SPF gelezen?

	2010	2011	Benchmark
Ja	87%	87%	80%
Nee	8%	11%	12%
Weet niet	5%	2%	8%

Indien UPO gelezen

Vraag 16b: Begreep u de informatie op het Uniform Pensioenoverzicht?

	2010 <i>n=354</i>	2011 <i>n=308</i>	Benchmark
Ja, ik vond het duidelijk	50%	57%	42%
Gedeeltelijk	47%	41%	50%
Nee, niet goed	3%	2%	8%

Indien UPO niet gelezen

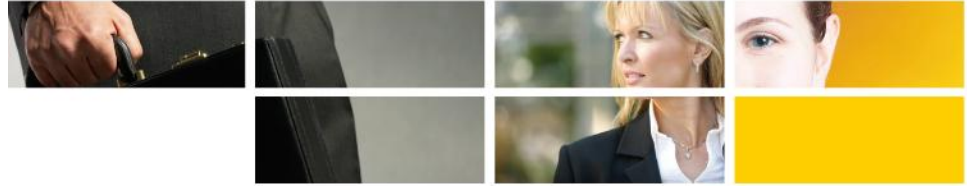
Vraag 16c: Kunt u aangeven waarom u het Uniform Pensioenoverzicht niet heeft gelezen?

	2009 <i>n=68</i>	2010 <i>n=33</i>	2011 <i>n=39</i>	Benchmark
Omdat ik daar geen tijd voor heb gehad	22%	18%	10%	13%
Omdat het mij niet interesseert	-	3%	5%	7%
Omdat ik het op het eerste gezicht veel te ingewikkeld vond	31%	42%	40%	32%
Omdat ik het vertrouwen heb dat het wel goed zit	43%	27%	25%	27%
Anders*	4%	9%	20%	21%

* Ik heb nog geen UPO ontvangen (2x)

* De pensioenregeling gaat nog diverse keren veranderen. Er in verdiepen is niet zo zinvol

* Information is in Dutch

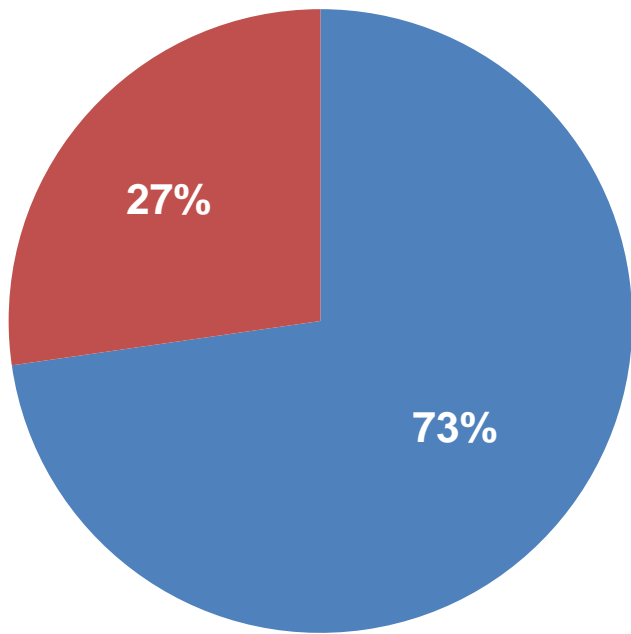

Vraag 17: Heeft u behoefte aan aanvullende informatie over het Uniform Pensioenoverzicht?

	2010	2011
Nee	38%	46%
Ja, bij voorkeur middels een informatiebijeenkomst	10%	7%
Ja, bij voorkeur middels aanvullende informatie op de website	33%	31%
Ja, bij voorkeur middels een persoonlijk gesprek	9%	16%

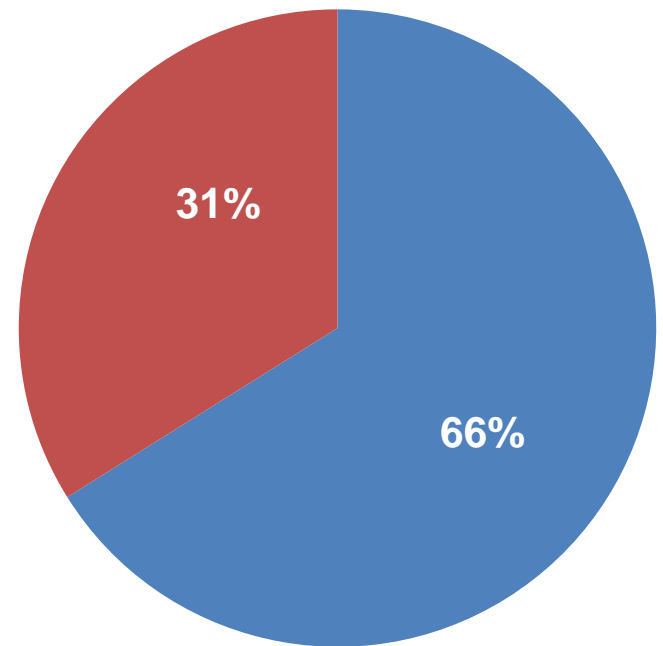

Vraag 18: Heeft u het afgelopen jaar de website van SPF bezocht?

2010

■ Ja
■ Nee

2011

Communicatiemiddelen

Indien website bezocht

Vraag 18b: Welke informatie zocht u op de website?

	2010 <i>n=296</i>	2011 <i>n=234</i>
De financiële situatie van SPF	38%	24%
De opbouw van mijn pensioen	20%	22%
Nieuwsberichten	-	28%
Mijn keuzemogelijkheden	13%	7%
Gevolgen van veranderingen in mijn situatie	12%	14%
Overig	17%	5%

Communicatiemiddelen

Indien website bezocht

Vraag 18c: Heeft u deze informatie gevonden?

2010 (n=296)			2011 (n=234)	
Ja	Nee		Ja	Nee
87%	13%	De financiële situatie van het pensioenfonds	87%	13%
-	-	Nieuwsberichten	90%	10%
77%	23%	De opbouw van mijn pensioen	92%	8%
92%	8%	Mijn keuzemogelijkheden	93%	7%
81%	19%	Gevolgen van veranderingen in mijn situatie	82%	18%
83%	17%	Overig	75%	25%

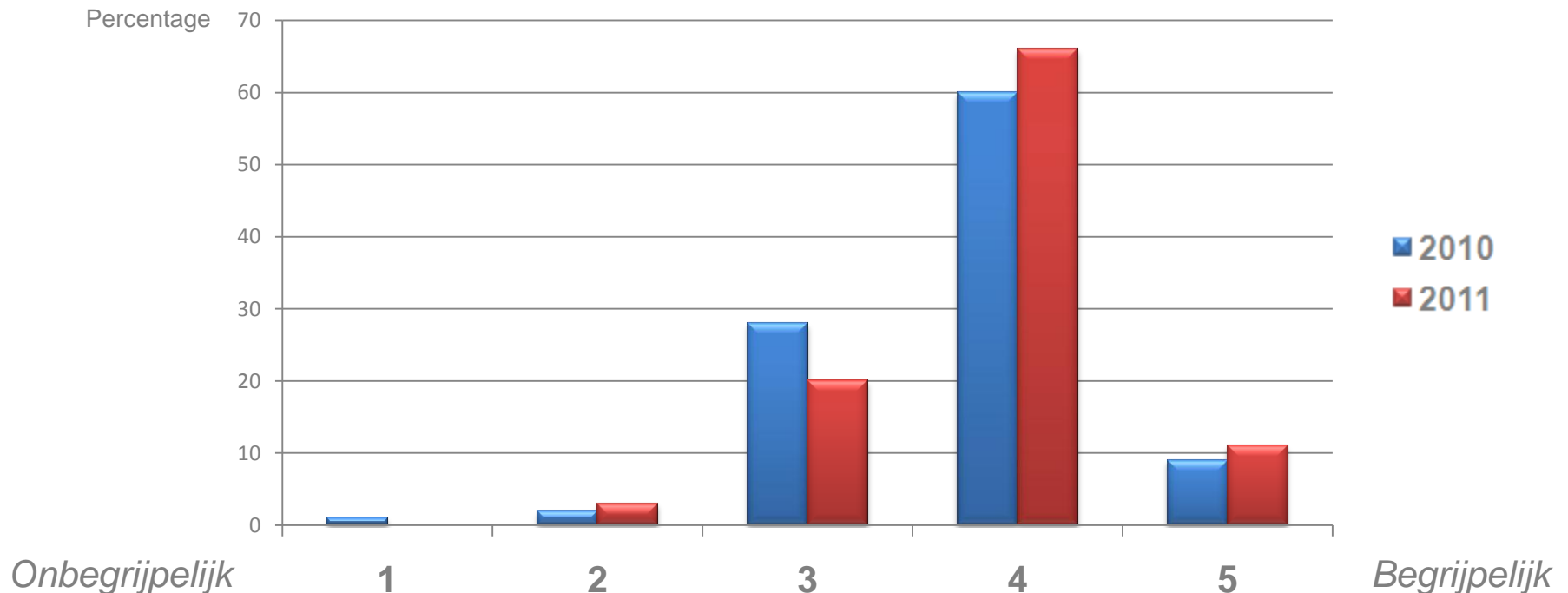
Communicatiemiddelen

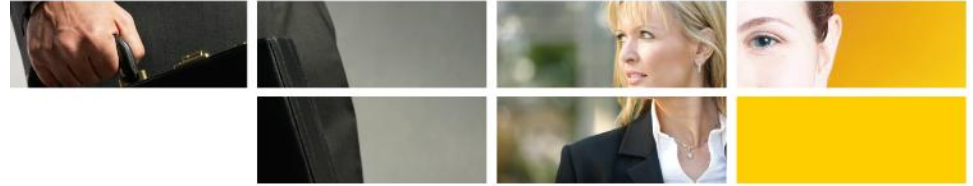
Indien website bezocht (2011: n=234; 2010: n=296)

Vraag 18d: In hoeverre vindt u de informatie op de website begrijpelijk? (1=onbegrijpelijk, 5=begrijpelijk)

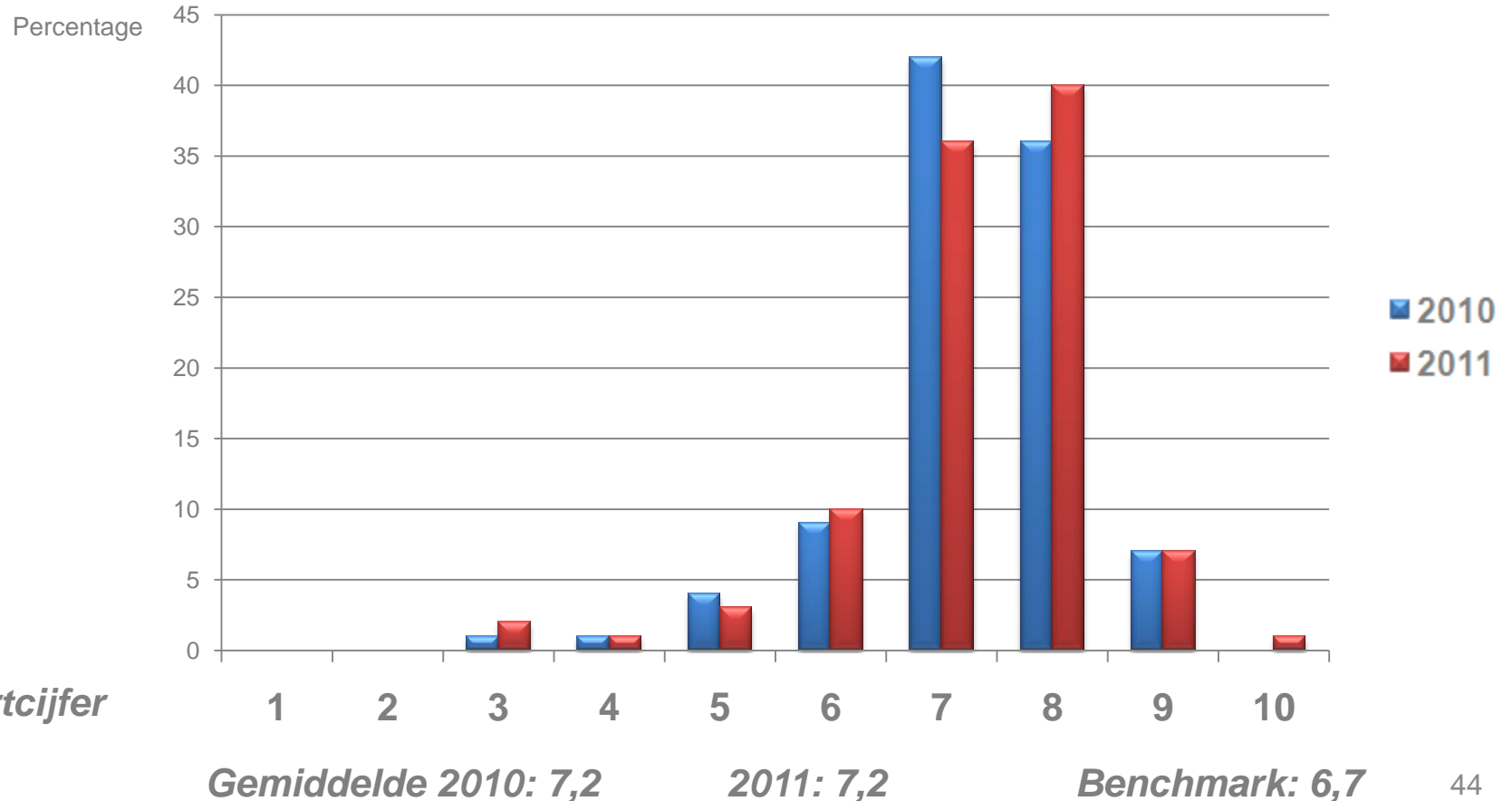
Communicatiemiddelen

Indien website bezocht (2011: n=234; 2010: n=296)

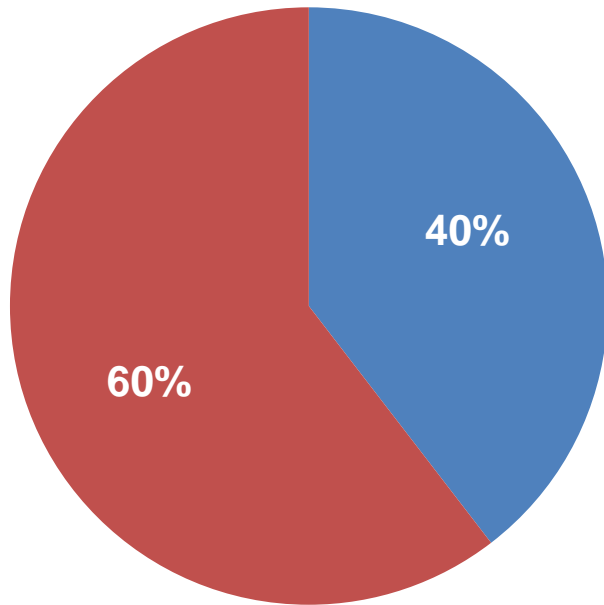

Vraag 18e: Welk rapportcijfer geeft u de website?

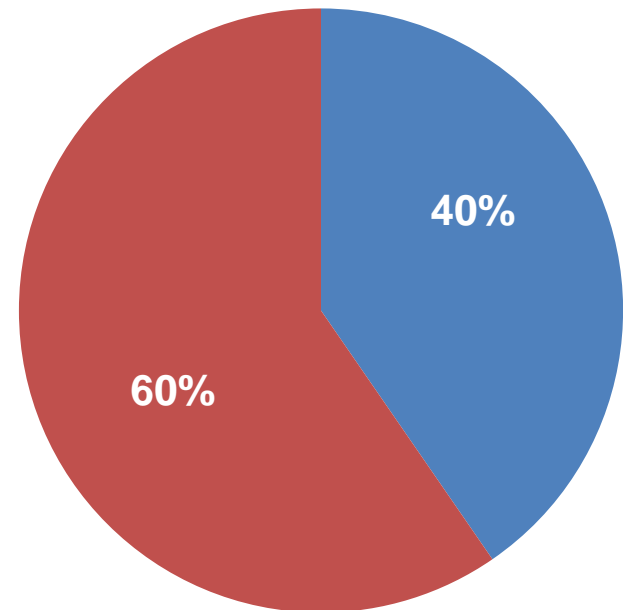

Vraag 19: Bent u geabonneerd op de digitale nieuwsbrief van SPF?

2010

■ Ja
■ Nee

2011

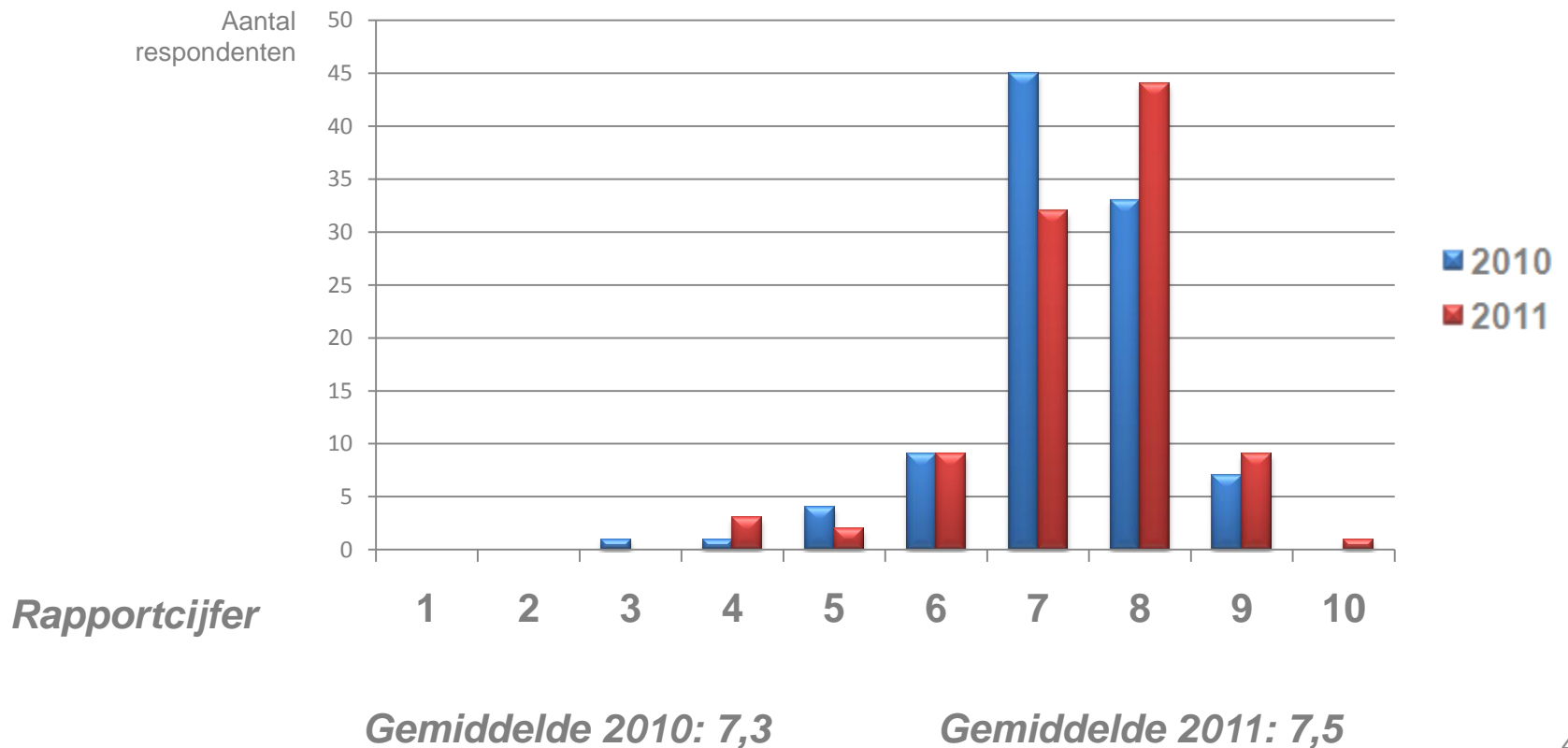
Communicatiemiddelen

Indien geabonneerd op de nieuwsbrief (2011: n=143; 2010: n=161)

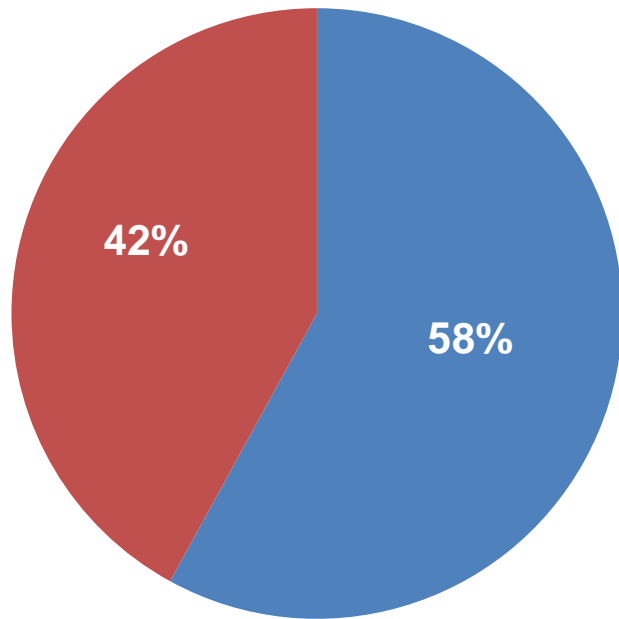

Vraag 19b: Welk rapportcijfer geeft u de nieuwsbrief?

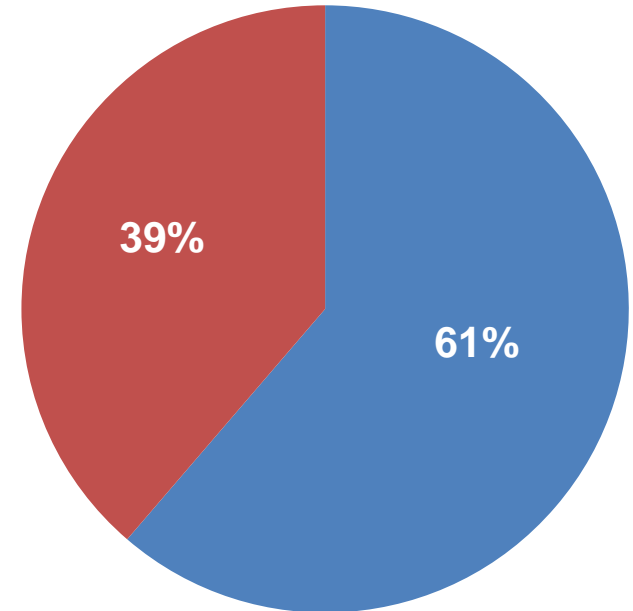

Vraag 20: Heeft u het afgelopen jaar het jaarbericht gelezen?

2010

■ Ja
■ Nee

2011

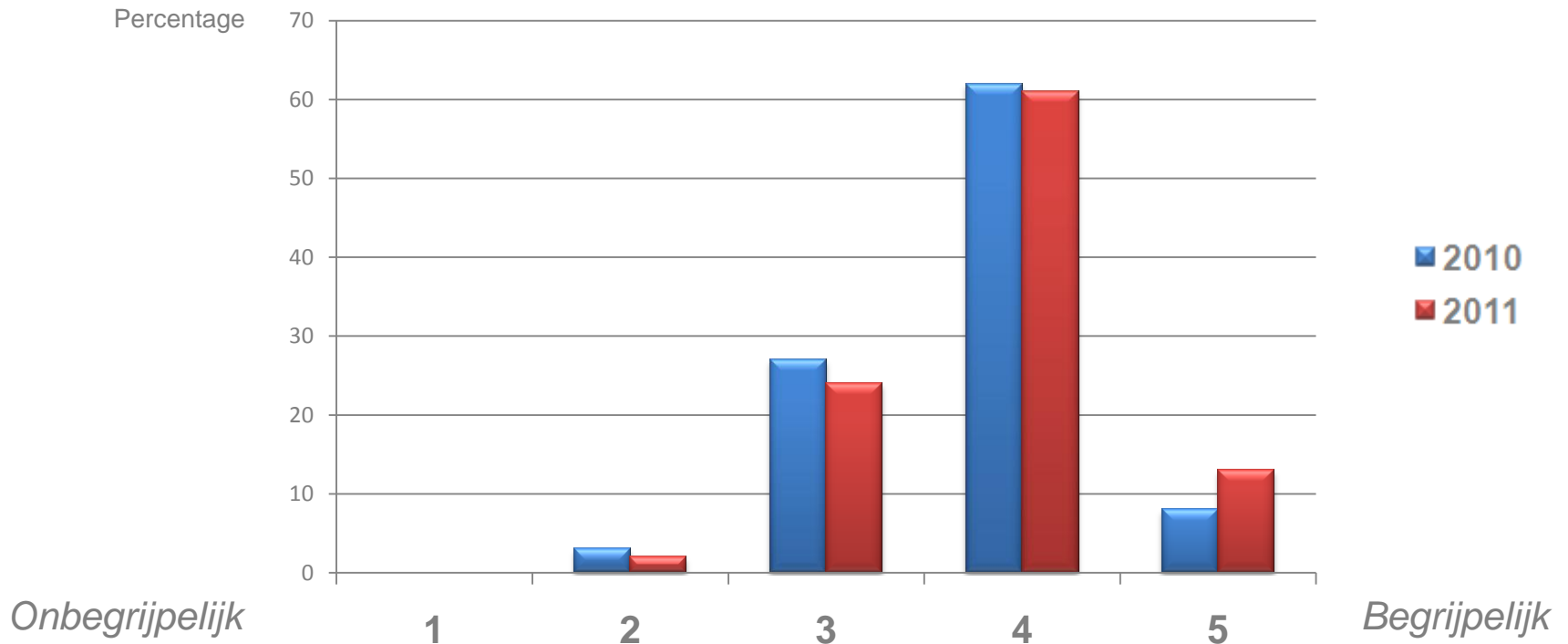
Communicatiemiddelen

Indien jaarbericht gelezen (2011: n=217; 2010: n=236)

Vraag 20b: In hoeverre vindt u de informatie van het jaarbericht begrijpelijk? (1=onbegrijpelijk, 5=begrijpelijk)

Communicatiemiddelen

Indien jaarbericht gelezen (n=217)

Vraag 20c: Het jaarbericht was in 2011 voor de eerste keer in de vorm van een nieuwsbrief opgesteld. In het jaarbericht kwamen de voorzitter en plaatsvervangende voorzitter uitgebreid aan het woord. Wat is uw mening over het jaarbericht nieuwe stijl?

	2011
Mij is niet opgevallen dat het jaarbericht een nieuwe vorm had	15%
Ik vind de nieuwe vorm beter dan de oude vorm	21%
Ik vind de oude vorm beter dan de nieuwe vorm	2%
Mij maakt de vorm niet zoveel uit. De inhoud is voor mij het belangrijkste	61%
Anders, namelijk: ik ken de oude versie niet	1%

Communicatiemiddelen

Indien jaarbericht niet gelezen

Vraag 20d: Waarom heeft u het jaarbericht niet gelezen?

	2010 <i>n=171</i>	2011 <i>n=137</i>
Omdat ik daar geen tijd voor heb gehad	26%	32%
Omdat het mij niet interesseert	7%	12%
Omdat ik het op het eerste gezicht veel te ingewikkeld vond	23%	20%
Omdat ik niet wist dat er een jaarbericht bestond	32%	26%
Anders	12%	10%

Vervolg vraag 20d

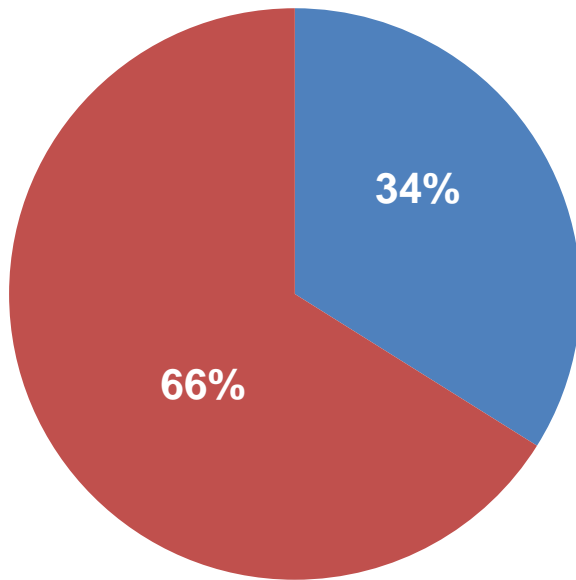
Waarom heeft u het jaarbericht niet gelezen?

Anders, namelijk:

- Er is zoveel aan het veranderen en ik vertrouw op een goede aanpak van het pensioenfonds.
- Geen tijd
- Geen prioriteit
- Kort in dienst
- Te generiek en persoonlijk info vraag ik op bij de helpdesk

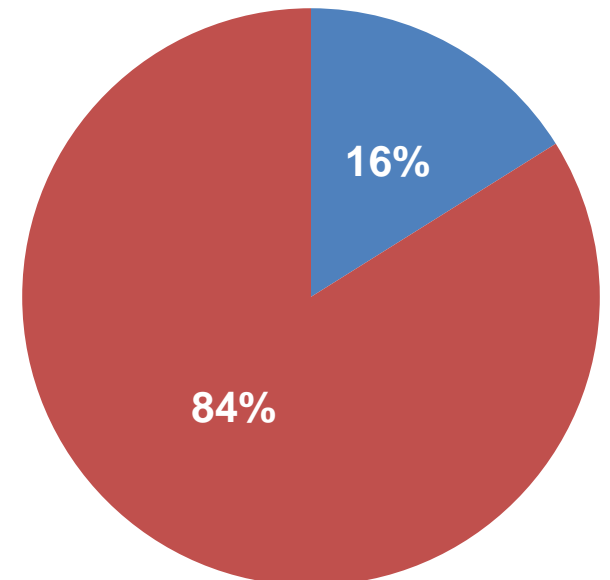
Vraag 21: Heeft u het afgelopen jaar contact opgenomen met de Pension Desk? (in 2010: HR Service Center SABIC)

2010

HR Service Center SABIC

■ Ja
■ Nee

2011

Pension Desk

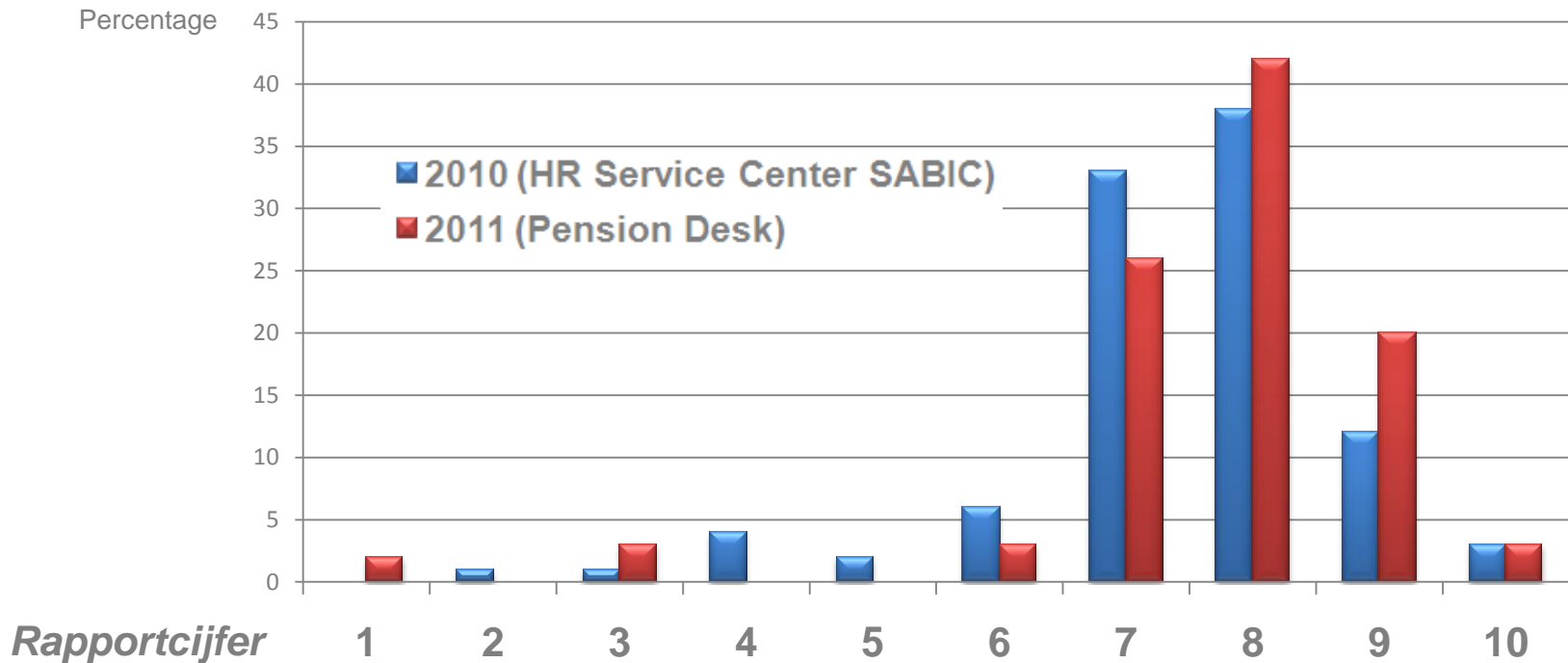
Communicatiemiddelen

Indien contact gehad (2011: n=57; 2010: n=138)

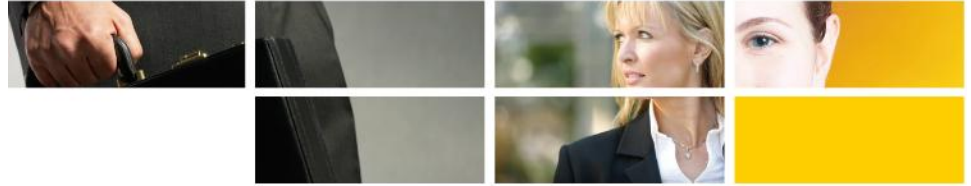

Vraag 21b: Welk rapportcijfer geeft u in het algemeen voor de dienstverlening van de Pension Desk? (in 2010: HR Service Center SABIC)

Gemiddelde 2010: 7,4

Gemiddelde 2011: 7,6

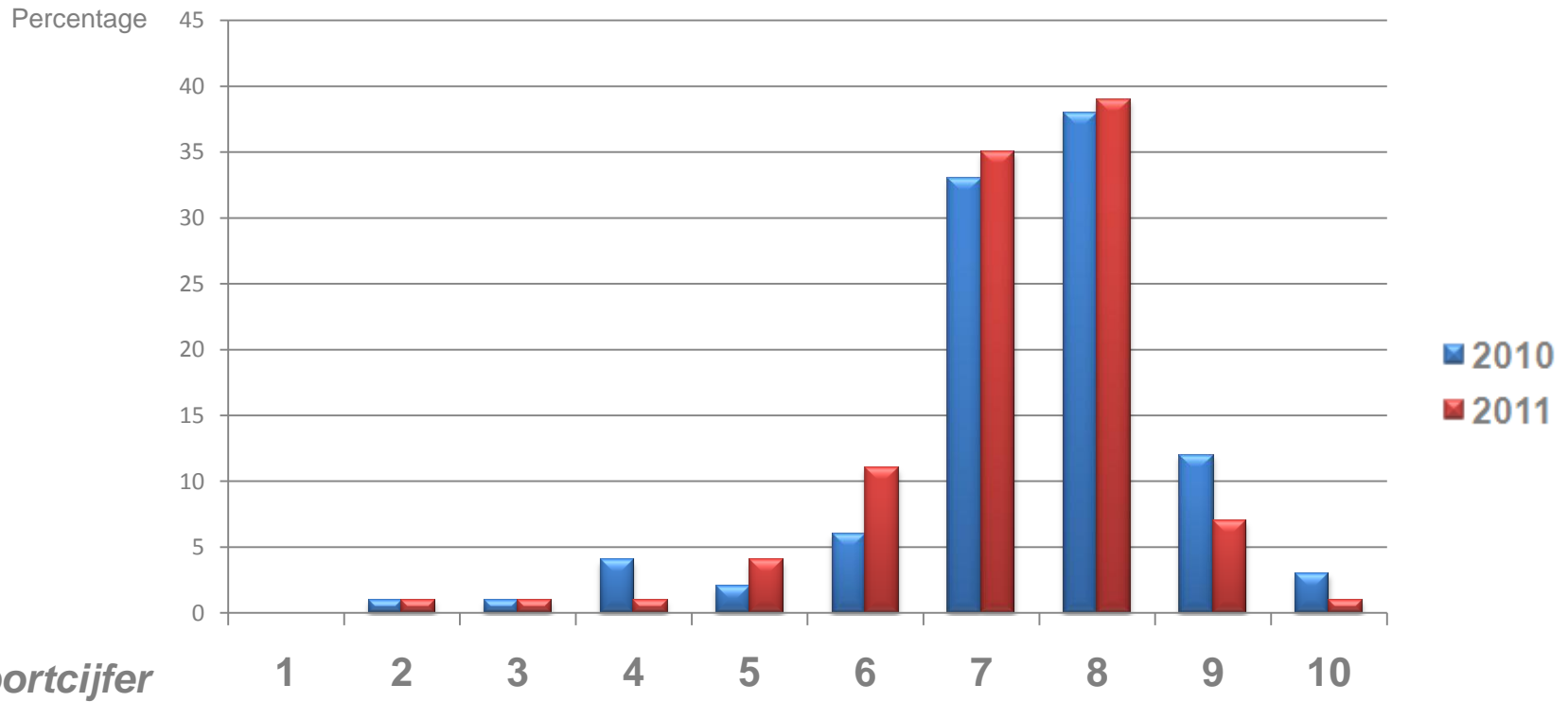

Vraag 22: Dit jaar bent u door SABIC en SPF geïnformeerd over de nieuwe pensioenregeling (via een brief van SABIC, de website van SPF en een uitgebreide brochure over de nieuwe regeling). Wat vond u van de hoeveelheid informatie?

	2011
Voldoende	86%
Te weinig	12%
Te veel	2%

Vraag 23: Hoe waardeert u de communicatie over uw pensioen door SPF over het algemeen?

Gemiddelde 2010: 7,1

2011: 7,3

Benchmark: 6,7

Heeft u op- of aanmerkingen? Suggesties voor het pensioenfonds en/of de uitvoeringsorganisatie?

Anders, namelijk:

- Het organiseren van informatieavonden per leeftijdsgroep
- Regelmatig informeren over de belangrijkste aandachtspunten
- Nog meer Jip en Janneke taal en meer voorbeelden
- Een programma maken waarin je kunt zien hoeveel je bijvoorbeeld op je 61ste krijgt
- Informatie in meerdere talen aanbieden

Het volledige overzicht is te vinden in de bijlage.